

Handläggare: Mats Carinder
Telefonnummer: 508 03 428
mats.carinder@spanga-tensta.stockholm.se

Ärendemening: Kortare plan- och byggprocess m.m.
Diarienummer: 006-349/2008

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Remissvar om ”kortare plan- och byggprocess samt renodling av ansvar för vissa tekniska processer, inkl. revidering av reglementen”.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden antar nedanstående svar på Stadsledningskontorets remiss om förslag till kortare plan- och byggprocess samt renodling av ansvar för vissa tekniska processer, inkl. revidering av reglementen.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Stadsdelsdirektör
Maria Häggblom

Avdelningschef
Mats Carinder

Bilagor

Remiss om kortare plan- och byggprocess samt renodling av ansvar för vissa tekniska processer, inkl. revidering av reglementen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslöt i budget 2008 att arbetet med att förkorta plan- och bygglovprocessen ska fortsätta. Kortare handläggningstider bedöms vara en

central fråga för Stockholms fortsatta tillväxt och framtida utveckling, och för genomförande av vision 2030 "Ett Stockholm i världsklass".

Stadsdirektören har därför uppdragit åt en särskild utredningsman att utreda hur plan- och byggprocessen kan förkortas. Dessutom har uppdraget utökats med att föreslå hur vissa ansvarsfrågor inom det tekniska området bör lösas för att skapa en mer ändamålsenlig och effektiv ansvarsfördelning.

Förvaltningen har belyst remissen ur ett lokalt demokrati-perspektiv och ställer sig positiv till att översynen av rutiner och ansvarsfördelning för att minimera byråkrati och onödig tidsåtgång. Förvaltningen är dock ytterst negativ till att centralisera parkförvaltningen, så länge stadsdelsnämnderna finns kvar. Förvaltningen framhåller det positiva i lokal samverkan med boende, föreningar, näringsliv m.fl. framförallt när det gäller stadsmiljöfrågor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Teknik och Service.

Bakgrund

Kommunfullmäktige gav i budget för 2007 och även 2008 i uppdrag att åtgärder skall vidtas för att förkorta plan- och bygglovprocessen i staden. Kommunfullmäktiges mål är att tiden från start-PM till beslutad detaljplan på sikt ska halveras.

Redan under 2007 har stadsbyggnadsnämnden vidtagit åtgärder som minskat plantiden. Det krävs emellertid ytterligare åtgärder. Kortare handläggningstider bedöms vara en central fråga för Stockholms fortsatta tillväxt och framtida utveckling, och för genomförande av vision 2030 "Ett Stockholm i världsklass".

Stadsdirektören har därför uppdragit åt en särskild utredningsman att utreda hur plan- och byggprocessen kan förkortas samt hur vissa ansvarsfrågor inom det tekniska området bör lösas för att skapa en mer ändamålsenlig och effektiv ansvarsfördelning. Utredningen har genomförts under vintern 2008.

Remissförslaget

Ett antal åtgärder föreslås för att effektivisera plan- och bygglovprocesserna framförallt genom utökad tillämpning av planavtal, översyn av plantaxan, ökad tillämpning av enkelt planförfarande, ökad delegation från kommunfullmäktige till stadsbyggnadsnämnden och från stadsbyggnadsnämnden till stadsbyggnadskontoret samt effektivare remissförfarande i plan- och bygglovärenden.

Ansvar för kulturhistorisk klassificering och bedömning föreslås överföras till stadsbyggnadsnämnden då bedömningen görs att rätt kompetens redan finns där idag. Skönhetsrådets kansli knyts organisatoriskt och lokalmässigt till stadsbyggnadskontoret för ett effektivare samarbete med stadens förvaltningar.

Stadsledningskontoret föreslår också i remissen en ökad delegation för inriktnings- och genomförandebeslut från kommunfullmäktige till nämnder med investeringsansvar och från nämnder till respektive förvaltning.

Vidare föreslås att ansvaret för strandbad, motionsspår och konstfrusna isbanor överförs till idrottsnämnden. Anledningen är att man vill samla all kommunal kompetens inom en nämnd, för denna viktiga resurs för det rörliga friluftslivet,

Ansvar för kommunala byggnader på parkmark, såsom parklekslokaler, överförs till fastighetsnämnden samt att gemensamhetslokaler på kolonilottsområden överförs till respektive kolonilottsförening i samband med att nya avtal tecknas.

Stadsledningskontoret beskriver vidare att ansvaret för förvaltning av stadens parker inklusive drift, underhåll och investeringar idag är uppdelat på flera nämnder, vilket upplevs som otydligt och ineffektivt i skötseln av dessa. Därför görs den bedömningen att det vore naturligt med en överföring av ansvaret från stadsdelsnämnderna till trafik- och renhållningsnämnden vilket också föreslås. Utredaren beskriver att parkverksamheten endast utgör en mycket liten del av stadsdelsnämndernas ansvar och har därför svårt att upprätthålla rätt kompetens. Det beskrivs som ett ensamarbete vilket medför stor sårbarhet och svårighet att utveckla parker och grönområden på ett acceptabelt sätt.

En renodling av upplåtelser för försäljning på stadens salutorg, som fram till 2007 låg under stadsdelsnämndens ansvar, föreslås genom justering av gränssnittet mellan fastighetsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden.

Under varje verksamhetsområde gör utredaren en nulägesbeskrivning följt av en analys med förslag. Förslagen summeras under respektive rubrik med totalt 33 punkter enligt följande.

Markanvisningar

1. Nuvarande rutin för lokalt inflytande i samband med markanvisningar behålls.

Program och detaljplaner

2. En ny plan- och bygglovtaxa utarbetas.

3. Planarbetets tidsåtgång bör mätas både från planbeställning till antagande och från startpromemoria till antagande.
4. Planavtal bör tillämpas i större utsträckning och med flexibel taxa men fast belopp, bedömd tidsåtgång och återbetalningsklausul om arbetet inte leder till antagande.
5. Stadsbyggnadsnämnden bör förstärka uppföljningen av planprocessens tidplaner och kostnader per projekt.
6. Stadsbyggnadsnämndens prioriteringsgrunder kommuniceras tydligare.
7. Enkelt planförfarande tillämpas i ökad utsträckning. Om normalt förfarande är nödvändigt bör i första hand förfarande utan program väljas.
8. Start-PM bör ej upprättas vid enkelt förfarande, utan ersätts då av en anmälan i stadsbyggnadsnämnden. Start-PM vid enkelt förfarande bör kunna beslutas på förvaltningsnivå.
9. Planremisser från kommunala förvaltningar lämnas normalt på förvaltningsnivå, men respektive nämnd informeras av sin förvaltning om aktuella planer.
10. Remisstiden bör vara sex veckor vid normalt förfarande och tre veckor vid enkelt förfarande. Absoluta remisstider bör tillämpas.
11. Länsstyrelsen bör uppvaktas för att uppnå ökad respekt för remisstiderna.
12. Antagande av planer bör ske i stadsbyggnadsnämnden i så stor utsträckning som möjligt.
13. Exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret utarbetar effektivare rutiner för koordinering av tidplanerna för exploateringsavtal och planarbete.
14. Exploateringskontoret tillsätter en projektkoordinator för samordning och effektivisering av bostadsbyggandet.

Bygglöv

15. Exploateringskontoret bör få information om ärenden som avser ändrad användning eller utökade byggrätter på kvartersmark där staden är markägare.
16. Trafikkontoret bör få remisser för ärenden som påverkar gestaltning, säkerhet, framkomlighet och skötsel av allmän platsmark samt ärenden som påverkar avfallshanteringen.
17. Inga remisser till stadsdelsförvaltningarna för åtgärder på allmän platsmark (under förutsättning att parkförvaltningen centraliseras).
18. Stadsbyggnadsnämnden inför absoluta remisstider, vilket innebär att nämnden inte behöver ta hänsyn till remisser som inte inkommer inom föreskriven tid (normalt tre veckor). I praktiken innebär detta att det blir nödvändigt med kontorssvar från kommunala förvaltningar.
19. Berörda kommunala förvaltningar ser över sina interna rutiner så att remisstider kan hållas, och att entydiga och relevanta remissynpunkter levereras till stadsbyggnadskontoret.

20. Stadsbyggnadskontoret bör få delegation från stadsbyggnadsnämnden att även avslå ansökningar om bygglov i ärenden som strider mot gällande plan eller i övrigt inte uppfyller av nämnden godkända riktlinjer.
21. Stadsbyggnadskontoret bör förtydliga det allmänna villkoret i givna bygglov att berörd markägarens tillstånd också måste inhämtas innan godkända åtgärder får genomföras.

Kulturnämndens roll i plan- och bygglovsprocessen

22. Ansvar för kulturhistorisk klassificering och bedömning överförs från kulturnämnden till stadsbyggnadsnämnden.

Skönhetsrådets granskning av planer och bygglov

23. Skönhetsrådets kansli knyts till och samlokaliseras med stadsbyggnadskontoret.

Bygg och anläggningsinvesteringar

24. För att korta och snabba upp bygg- och anläggningsprocessen föreslås en ökad delegation från kommunfullmäktige till facknämnder och från nämnd till förvaltning för inriktningsbesluten.
25. Delegationsgränserna för genomförandebeslut för fastighetsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden och idrottsnämnden bör anpassas till de nivåer som tillämpas av exploateringsnämnden.

Parkförvaltning

26. Nuvarande ansvar för parker, naturområden, naturreservat, gatuplanteringar, koloniområden och fritidsträdgårdar inom stadsdelsnämnderna överförs till trafik- och renhållningsnämnden från 1 januari 2009.
27. Ansvar för strandbad inklusive byggnader samt motionsspår och konstfrusna isbanor överförs till idrottsnämnden vid samma tidpunkt.
28. Ansvar för Järva friområde överförs från exploateringsnämnden till trafik- och renhållningsnämnden från 1 januari 2009.
29. Ansvar för kommunala byggnader på parkmark och inom koloniområden överförs till fastighetsnämnden respektive aktuell koloniträdgårdsförening.

Markupplåtelser och torghandel

30. Överför helhetsansvaret för Hötorget och Östermalmstorg till fastighetsnämnden.
31. Begränsa torghandelsområdena på de permanenta salutorgen till att endast gälla aktuella torgplatser.
32. Omvandla all tillfällig torghandel till upplåtelse enligt ordningslagen.
33. Revidera torghandelsföreskrifterna så att de överensstämmer med aktuella åtgärdsförslag.

Vissa av de föreslagna åtgärderna innebär att nuvarande reglementen för berörda nämnder måste revideras, vilket också föreslås i remissen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen har valt att kommentera de förslag som berör nämnden indirekt mer summariskt och övergripande. Mer ingående synpunkter lämnas på förslagen som innebär direkta förändringar för stadsdelsnämndens ansvarsområde.

Det är bra att man ser över nuvarande rutiner och ansvarsfördelningar när det gäller plan- och byggprocessen. Framförallt är det viktigt att processen blir tydlig och förståelig och kan kommuniceras ut i ett begripligt format så att varje intresserad medborgare kan tillgodogöra sig informationen. Idag vänder sig många förtvivlade boende till stadsdelsnämnden och dess tjänstemän för att ifrågasätta hur processen egentligen har gått till.

Stadens ambition att effektivisera och minska byråkrati och onödig tidsåtgång för administration är bra det är dock viktigt att bejaka den demokratiska processen. Det måste få finnas utrymme att skapa delaktighet hos medborgarna så att inte ännu fler känner sig förbigångna. Här har stadsdelsnämnden en viktig roll trots att nämnden inte har direkt ansvar för processen.

Det är viktigt att stadsdelsnämnden får kännedom om planerade projekt i ett tidigt skede av planprocessen. Då ges bättre förutsättningar för nämndens tjänstemän att planera in den omsorg som kan behövas i och med en utbyggnad. Det undanröjer också onödiga kostnader det medför att lösa frågan i ett senare skede.

Det är önskvärt att stadsbyggnadskontoret även framledes prioriterar bygglovsärenden som berör byggnation av förskolor och omsorgsboenden.

Parkförvaltning

Det blir oerhört otydligt och obegripligt för medborgarna att behålla stadsdelsnämnderna samtidigt som ansvaret för allt fler beslut centraliseras. Medborgarna vilseleds tro att resurser finns lokalt för olika ärenden och kommunen i sin helhet framstår som inkompetent när varken tid eller resurser finns lokalt för att vara behjälplig i olika forum. Det kan knappast vara i linje med vision 2030 att avståndet till kommunens tjänstemän ökar och inskränks till telefonsamtal i olika kontaktcenter. Med fördel skulle de planerade centrala centren kompletteras med handläggare lokalt som kan utveckla frågeställningarna och omsätta önskemålen i verklig handling tillsammans med medborgarna. Så länge stadsdelsnämnderna finns kvar bör verksamheter som står medborgarna nära

ligga kvar ute lokalt. Än mer viktigt är det nu, för att lyckas med arbetet och upprustningen inom ramen för Järvalyftet.

Stadsdelsförvaltningens arbete

Stadsmiljöfrågorna är av en sådan karaktär att de passar alldeles utmärkt att handläggas lokalt. Det är mycket riktigt så att det ”utgör en mycket liten del av stadsdelsnämndernas ansvar” men frågorna upptar en mycket stor del av invånarnas intresse. Stadsmiljöfrågorna utgör en del av ett större sammanhang där många verksamheter inom nämndens ansvarsområde ingår. Det sitter samman med det pedagogiska arbetet inom förskola och skola, det brottsförebyggande arbetet, kontakten med föreningar och näringsliv, förvaltningens arbete med trygghet- och trivsel, parklekarnas verksamhet m.m.

Förvaltningen anser att det mer handlar om hur man organisatoriskt löst situationen lokalt och vilka arbetssätt och metoder man använder. I utredarens beskrivning av att det skulle vara ett ”sårbart ensamarbete” känns inte igen då ett stort antal människor är inblandade i varje process.

Innerstaden kontra ytterstaden

Förvaltningen har förståelse för att den enskilde utredaren inte har kunskap om hur arbetet bedrivs i sin helhet i en lokal förvaltning. Att ytterstaden dessutom har en annan ”profil” än innerstaden är ytterligare nåt man bör beakta.

I stadens stadsmiljöarbete ligger mycket starkt fokus på innerstaden. Alla resonemang, utvärderingar och riktlinjer formas därför utifrån innerstadens förutsättningar vilket ofta får konsekvenser för ytterstaden. Denna kultur finns inom Tekniska nämndhuset vars beslutande tjänstemän har ”för långt ut” till ytterstadens stadsdelar.

I förvaltningens miljöarbete ingår att försöka begränsa antalet transporter inom staden. Utifrån det arbetet kan man ifrågasätta om det är försvarbart i miljöhänseende att central driftpersonal ska transporteras ut till ytterstaden dagligen för kontroll, uppföljning och byggmöten.

Gränssnittet

Alla gränssnitt har sina för- och nackdelar. Fördelen med gränssnittet som genomfördes 2007 är att förvaltningen har kunnat lägga stort fokus på parkområdena. Förvaltningen har kunnat jobba mer utåtriktat tillsammans med alla aktörer inom stadsdelen där en ny grupp, grannstödarna tillsammans med polisen, har varit ett utvecklingsområde.

I sin iver att effektivisera allt så är risken stor att man tappar stora delar av det som demokratin står för, att skapa delaktighet, dialog och engagemang så att flertalet känner att de får vara med och bestämma.

Tendensen är tydlig över de verksamheter som har centraliserats. Kontrollen och uppföljningen lokalt blir sämre och kontakten med medborgarna begränsas till telefonsamtal genom felanmälan till stadens Driftcentral. Medborgarna vänder sig till stadsdelens ledamöter och tjänstemän som tvingas hänvisa till centrala nämnder.

Att driften såsom snöröjning och barmarksrengöring m.m. ska kunna bli märkbart bättre vid en centralisering ter sig något underlig då både beställande personal, entreprenörer och entreprenadområden är de samma oavsett om det ligger lokalt eller centralt. Den enda skillnaden i ytterstaden är ju att beställaren kommer längre ifrån entreprenören och de som betalar för tjänsten, det vill säga de boende.

Utrednings- och statistikkontorets (USK) kontinuerliga medborgarenkäter visar dessutom att skötseln upplevs ha förbättrats när den drivs lokalt medan upplevelsen av skötseln från centrala förvaltningen försämrats.

I remissen föreslås att kommunala parklekslokaler ska överföras till fastighetsnämnden och därefter hyras ut till stadsdelsnämnden. Den överföringen genomfördes redan inför år 2002 (till dåvarande Gatu- och fastighetskontoret) efter att Kultur- och idrottsförvaltningen ägt och förvaltat lokalerna. Stadsdelsnämnden hyr med andra ord redan idag in lokalerna från fastighetsnämnden.

Information och dialog

Att kunna bestämma över sin egen omsorg när man blir äldre och i vilken skola eller förskola man vill att sina barn ska gå i, är naturligt. När det gäller stadsmiljöfrågor så krävs en mer gemensam process där den lokala demokratin har en viktig roll.

Hur informationen och dialogen bör utformas skiljer sig betydligt mellan de olika stadsdelarna i staden. Medborgarna runt Järnvälfältet behöver helt andra informationskanaler än de som t.ex. bor på Östermalm.

De invandrartäta stadsdelarna, där boende ofta har låg utbildningsnivå eller ingen utbildning alls, måste få möjlighet till fler personliga möten där resurser frigörs för att föra en dialog på olika språk. Det är en förutsättning för att lyckas i integrationsarbetet så att alla känner sig delaktiga och får mer direkt inflytande över sin stadsdel. Att traditionellt kalla till ett samrådsmöte via Internet eller annons i en tidning når inte medborgarna utan blir mer ett uttryck för att klara den formella processen.

Önskemål om utökad ansvar

Utifrån Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings perspektiv så skulle i stället en utökad utlokalisering av stadsmiljöverksamhet vara välkommet. Ur ett demokrati-perspektiv och utifrån ovanstående resonemang så bör lokala frågor såsom markupplåtelser, torghandel tillföras stadsdelsnämnden. Dessutom vore det naturligt att Järvafältet återgår till nämndens ansvar istället för att som idag ligga under Exploateringskontoret.

Förstärkt roll hos Trafikkontoret

I stället för att centralisera parkskötseln och dess investeringar bör nuvarande ansvarsfördelning utvecklas och förtydligas. Att återgå till samma centraliserade organisation som under 90-talet ser förvaltningen inte som någon utveckling och inte i linje med vision 2030.

För de investeringsmedel som ej fördelas via fördelningsnyckeln ska med gällande regler stadsdelsförvaltningen beställa projektledningen genom Trafikkontoret. Trafikkontorets roll som projektledare behöver dock förstärkas så kompetens finns att driva ett projekt från start till mål. Idag uppstår en otydlighet i projekten då ansvaret för projektledningen lämnas över till olika tjänstemän inom kontoret under processen. Både helhetssynen och den ekonomiska redovisningen blir bristfällig vilket skapar onödig frustration där ingen ställs ansvarig för resultat och ekonomi.

Dessutom upphandlas alltför mycket kostsamma konsulttimmar istället för att projektledaren tar ett större ansvar och en tydligare roll i projekten. Idag får upphandlade arkitekter ett alltför stort utrymme att förverkliga sina egna idéer istället för stadens.

Kommunfullmäktiges uppdrag till Trafik- och renhållningsnämnden att rekrytera en stadsträdgårdsmästare för Stockholm är bra. Det behövs en samlad resurs centralt för att överblicka helheten. Stadsträdgårdsmästaren kan formulera gemensamma policys och riktlinjer för hela staden, vara delaktig i framtagandet av lokala parkplaner och vara stödjande och rådgivande åt alla parkingenjörer i staden.

SLUT